

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MARDİN-BATMAN-SİİRT-ŞIRNAK-HAKKARİ
PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI
PLAN DEĞİŞİKLİĞİ RAPORU

EKİM 2016

İÇİNDEKİLER:

1. GİRİŞ	2
2. MARDİN-BATMAN-SİİRT-ŞIRNAK-HAKKARİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ KARARLARI.....	3

1. GİRİŞ

Çevre düzeni planları dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine imkan veren, rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere kalkınma planları ve varsa bölge planları temel alınarak yapılan ve tarım, turizm, konut, sanayi, ulaşım vb. genel arazi kullanım kararlarını, politika ve stratejilerini belirleyen, bölge veya havza bazında hazırlanan, plan hükümleri ve plan açıklama raporuyla bütün olan üst ölçekli fiziki planlardır.

Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışması 2040 yılını hedef alarak; bölgenin tarihi, kültürel ve doğal değerlerini koruma-kullanma dengesi gözetilerek sürdürülebilir kalkınmasını amaçlamaktadır. Çevre düzeni planı ile planlama bölgesinin ekonomik, sosyal ve fiziksel gelişmesi öngörülürken doğal, tarihi ve kültürel değerler ile bölgenin ekolojik yapısının korunması esas alınmaktadır. Bunun yapılabilmesi için bölgenin sosyal, demografik, fiziksel ve ekonomik olarak düzenli ve dengeli gelişmesinin sağlanması, kamu yatırımlarının bölgenin ekonomik ve sosyal yapısına göre dengeli bir şekilde dağıtılması amaçlanmıştır.

Planlama Bölgesini oluşturan Mardin, Batman, Siirt, Şırnak ve Hakkari İlleri; ülkemizin güneydoğusunda bulunmakta olup "Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Endeksi"nde tamamı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki illerden oluşan "6. Kademe Gelişmiş İller Grubu"nda yer almaktadır. Altıncı kademede yer alan iller ekonomik ve sosyal göstergelerin önemli bir kısmı bakımından diğer kademelerde yer alan illere göre daha düşük değerler sergilemektedir. Grup, tarımsal üretimin gelişmişlik grupları arasında dağılımı itibariyle en son sırada bulunmaktadır.

Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyini yansıtan değişkenler genel olarak incelendiğinde, altıncı derecede gelişmiş iller grubunun kademeli il grupları arasında en düşük değerlere sahip olduğu görülmektedir. Gelişmişlik düzeyi görece olarak düşük düzeyde bulunan bu gruptan diğer gruplara yoğun bir göç yaşanmaktadır. Diğer taraftan, planlama bölgesi genelindeki illerde yaşanan terör eylemleri de göçün en önemli sebeplerinden biri haline gelmiştir. Planlama Bölgesindeki illerde pek çok konut ve işyeri zarar görmüş hatta kullanılmaz hale gelmiştir.

2. MARDİN-BATMAN-SİİRT-ŞIRNAK-HAKKARİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ KARARLARI

Bilindiği üzere, 6306 sayılı Kanuna 6704 sayılı Kanununun 25 nci maddesi ile eklenen Ek-1 maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; “*Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlar*” in fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca riskli alan olarak kararlaştırılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda; Şırnak İlinde Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan riskli alanlarda ve riskli alan dışında bulunan riskli olarak tespit edilen yapılarda yaşayan, terör eylemleri nedeniyle zarar gören vatandaşlara konut edindirmek ve bu alanlarda fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın (Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü);

- 21.06.2016 tarih ve 7853 sayılı oluru ile Şırnak İli, İdil İlçesi, Dirsekli ve Atakent Mahalleleri sınırları içerisinde yer alan 104.6 ha büyüklüğündeki alan,

- 25.07.2016 tarih ve 9186 sayılı oluru ile Şırnak İli, Cizre İlçesi, Dirsekli Mahallesi sınırları içerisinde yer alan 112 ha büyüklüğündeki alan ve

- 08.09.2016 tarih ve 11205 sayılı oluru ile Şırnak İli, Cizre İlçesi, Dirsekli ve Bozalan Mahalleleri sınırları içerisinde yer alan 184.5 ha büyüklüğündeki alan “Rezerv Yapı Alanı” olarak belirlenmiş olup bu kapsamda, ilgili kurum ve kuruluşlara üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerektiği hususu bildirilmiştir.

Bu doğrultuda, Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nda ihtiyaç olması halinde 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna tabii alanlarda çevre düzeni planı değişikliği gerekmeksizin alt ölçekli planlar ile uygulamaların verimli ve ivedi bir şekilde gerçekleştirilebilmesini sağlayacak plan hükmü düzenlemesi bulunmadığından, Mardin-

Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli ÇDP - Plan Hükümleri "7. Genel Hükümler" başlığı altında yer alan;

"7.25 Planlama bölgesinde, kentsel ve kırsal yerleşme alanları dışında gereksinim duyulması halinde; Toplu Konut İdaresi'ne (TOKİ) tahsis edilmiş alanlarda TOKİ tarafından üretilecek toplu konut alanlarına ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca yürütülen faaliyetlerin alan kullanım türlerine ilişkin başvurular bu planın koruma, gelişme ve planlama ilkeleri ve nüfus kabulleri doğrultusunda, ilgili kurum ve kuruluş görüşleri alınarak ilgili idaresince değerlendirilir. Bu doğrultuda hazırlanacak alt ölçekli planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere bakanlığa gönderilir. Kentsel ve kırsal yerleşme alanları içerisinde kalması durumunda söz konusu talepler çevre imar bütünlüğü çerçevesinde ilgili idaresince alt ölçekli planlarda değerlendirilir." plan hükmü,

***"7.25 Bu plan kapsamındaki alanlarda, Toplu Konut İdaresi'ne (TOKİ) tahsis edilmiş alanlarda, TOKİ tarafından üretilecek toplu konut alanlarına ilişkin başvurular, özelleştirme kapsam ve programındaki alanlarda yapılacak olan uygulamalar ile 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna tabii alanlara ilişkin uygulamalar, bu planın koruma, gelişme ve planlama ilkeleri ve nüfus kabulleri çerçevesinde bu planda değişikliğe gerek olmaksızın ilgili idaresince değerlendirilir. Bu doğrultuda onaylanan alt ölçekli planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir. Söz konusu talepler kentsel ve kırsal yerleşme alanları içerisinde kalması durumunda, imar planı bütünlüğü çerçevesinde ve nüfus kabulü dahilinde, ilgili idaresince alt ölçekli planlarda değerlendirilir ve onaylanır."* şeklinde düzenlenmiştir.**